

Etelä-Savon nuorisovaltuuston lausunto koskien Etelä-Savon hyvinvointialueen palvelujen tuotantosuunnitelmaa 20. elokuuta 2023:

Etelä-Savon nuorisovaltuusto on todennut, että Etelä-Savossa on tärkeää pitää jokaisessa kunnassa mahdollisimman hyvät sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen palvelut. Jokaisessa kunnassa emme tietenkään voi ylläpitää yhtä runsaita palveluita, mutta meidän täytyy huomioida palveluita suunniteltaessa kuntalaisten tarpeet, määrä sekä ikähaarukka. Näiden palvelujen ylläpitäminen edesauttaa myös muiden palvelujen säilymistä kunnassa.

Nuorten palveluita on säilytettävä jokaisessa kunnassa, erityisesti koulujen on tarjottava opiskeluhuoltoa. Viime vuosina olemme kohdanneet monenlaisia kriisejä, kuten pandemian ja Ukrainan sodan, jotka ovat vaikuttaneet merkittävästi nuorten elämään. Nuorten keskuudessa esiintyy pahoinvointia, ja tämä on havaittavissa myös Etelä-Savossa.

Nuorten pahoinvointiin ei auta palveluiden heikentäminen. Monissa kunnissa nuoret joutuvat odottamaan esimerkiksi psykologin ja terveydenhoitajan palveluita useita viikkoja ja joutuvat matkustamaan tuntikausia terveyspalveluiden ääreen, koska niitä ei ole saatavilla tai ne ovat ruuhkautuneet omassa kunnassa. Opiskeluhuollossa on otettava huomioon koulun oppilaiden tarpeet, ei vain oppilasmäärä. Palveluiden on oltava helposti saatavilla ja helposti lähestyttäviä. Henkilön, joka työskentelee nuorten parissa, on oltava pätevä ja sellainen, jonka puoleen nuori voi kääntyä luottamuksella.

Mielenterveyskriisi koskettaa nuoria tällä hetkellä voimakkaasti, joten palvelujen tuotannossa meidän on panostettava nuorten ja muidenkin ihmisten mielenterveyteen. Tarvitsemme resursseja tähän tarkoitukseen, sillä mielenterveydellä on suuri merkitys jokapäiväisessä arjessa.

Digitaalisuutta on myös hyödynnettävä palveluiden kehittämisessä. Nykynuorille digipalvelut voivat olla ratkaisu palveluiden saatavuuteen, mutta kaikkia palveluita ei voida hoitaa etänä. Lisäksi kaikki eivät osaa käyttää digipalveluita. On tärkeää myös välittää oikeanlaista viestintää alueen asukkaille, jotta on selvää, millaisia palveluita ihmisillä on omalla alueellaan tarjolla.

Usein nuorilla ei ole mahdollisuutta lähteä kotikunnastaan hoidon perässä, sillä monilla kulkeminen on vanhempien varassa, kun julkiset kulkuyhteydet ovat heikot. Myös etäyhteyden käyttäminen voi olla vaikeaa, jos pelkää, että vanhemmat kuuntelevat keskustelua, mikä saattaa johtaa siihen, ettei nuori saa tarpeeksi apua tarpeisiinsa. Tämän vuoksi etävastaanotto ei saisi olla suora ratkaisu avun tarpeeseen. Pienissä kunnissa terveydenhuollon leikkaukset asettavat nuoret erityisen haavoittuvaan asemaan.

On tärkeää myös jatkossa kuunnella ja ottaa nuoret sekä muut ihmiset mukaan palvelujen kehittämiseen Etelä-Savossa.